

Beslutad av
Ulrika Lindén
Dokumentägare
Ulrika Lindén
Gäller fr.o.m.
2018-12-19

Kronofogdemyndighetens ställningstagande

Ansvarig organisation	Nr
Rättsavdelningen	6/16/Skusan
Beslutsdatum	Dnr
2018-12-19	840 24213-18/121
Ersätter beslut 2016-10-28 med dnr. 832 298-16/121, nr 06/16/Skusan	

Buffert vid bestämmande av betalningsutrymmet i en skuldsanering

Vid fastställande av en buffert ska en bedömning alltid göras först av om det föreligger förutsättningar för en flexibel buffert. Om inga oförutsedda händelser kan identifieras ska sökanden alltid förbehållas en schablonbuffert om 500 kr.

Uppdatering

Detta ställningstagande fastställdes ursprungligen år 2012 (Nr 4/12/Skusan, dnr 830 1549-12/121). Texten uppdaterades år 2016, med nya laghänvisningar med anledning av införandet av skuldsaneringslagen (2016:675), av tf. verksamhetschefen Eva Carlquist och verksamjuristen Susan Höglund Westermark (Nr 06/16/Skusan, dnr 832 298-16/121).

I samband med att ansvaret för dokumentet övergått till rättsavdelningen år 2018 har en översyn gjorts efter samråd med skuldsaneringsenheten. Redaktionella ändringar har gjorts, men inga ändringar har gjorts i sak.

Beslut i detta ärende har fattats av rättschefen Ulrika Lindén efter föredragning av verksamjuristen Susan Höglund Westermark. I den slutliga handläggningen har även verksamjuristen Lisa Gurner och tf. enhetschefen Christina Sundblad deltagit.

Ulrika Lindén
Rättschef

Susan Höglund Westermark
Föredragande

Dnr
840 24213-18/121

Rättslig promemoria

1 Sammanfattning

För att få en ökad hållbarhet av besluten om skuldsanering ska schablonbeloppet för oförutsedda utgifter höjas från 300 kr till 500 kr per månad. I varje enskilt ärende ska först en behovsbedömning av flexibel buffert göras utifrån gäldenärens personliga och ekonomiska förhållanden. För det fall det inte finns några särskilda omständigheter som motiverar en högre

Beslutad av
Ulrika Lindén
Dokumentägare
Ulrika Lindén
Gäller fr.o.m.
2018-12-19

Kronofogdemyndighetens ställningstagande

Ansvarig organisation	Nr
Rättsavdelningen	6/16/Skusan
Beslutsdatum	Dnr
2018-12-19	840 24213-18/121
Ersätter beslut 2016-10-28 med dnr. 832 298-16/121, nr 06/16/Skusan	

buffert ska gäldenären alltid förbehållas schablonbeloppet om 500 kr per månad.

2 Bakgrund, frågeställning och syfte

Under ett par år har Kronofogdemyndigheten fått signaler om att gäldenärer som beviljats skuldsanering har svårt att fullfölja den upprättade betalningsplanen. I många fall har detta berott på att gäldenären har haft för snäva ekonomiska marginaler. Tillfälliga försämringar i ekonomin har fått relativt stora konsekvenser. Detta har till viss del visat sig i att antalet ansökningar om omprövning av beslut om skuldsanering har ökat.

Kronofogdemyndigheten ska i varje enskilt fall göra en behovsprövning av hur stor buffert en gäldenär ska förbehållas för oförutsedda utgifter under skuldsaneringsperioden. Finns inga särskilda skäl för en individuell behovsprövad högre buffert ska gäldenären erhålla en schablon om 300 kr. En högre buffert än schablonen ska motiveras särskilt. I många ärenden erhåller gäldenären enbart schablonbeloppet som buffert på grund av att det inte finns några särskilda omständigheter vid prövningstillfället som motiverar ett avsteg från schablonen. Det är dock inte ovanligt att dessa gäldenärer under skuldsaneringsperioden drabbas av tillfälliga oförutsedda utgifter såsom mindre tandvårdskostnader eller inkomstbortfall i form av någon karensdag och därtill kommande sjuklöneavdrag. Kronofogdemyndigheten räknar inte heller om normalbeloppet varje år under skuldsaneringsperioden och har heller inte möjlighet att ta hänsyn till normal löne- och prisutveckling jmf årlig omräkning vid beslut om löneutmätning. Att prognostisera detta för fem år framåt är i det närmaste ogörligt. Det är också långt ifrån alla gäldenärer som får sina kostnadsökningar täckta av inkomstökningar. Detta medför att gäldenären hamnar efter med vissa betalningar något som kan ta många månader att komma ifatt med och ibland föranleder det en ansökan om omprövning. Schablonbeloppet om 300 kr bestämdes 2005 och penningvärdet har också förändrats något sedan dess. Frågan är om schablonbeloppet är för lågt satt.

Antalet inkomna ansökningar om omprövning uppgick år 2007 till 799 stycken. År 2010 fick Kronofogdemyndigheten in 1 717 stycken sådana ansökningar och 2011 var motsvarande siffra 2 276 stycken. En större del av ansökningarna om omprövning resulterar i ett beslut om ändring. Ökningen av omprövningsärendena och den höga andelen ändringar av beslut om skuldsanering beror naturligtvis inte enbart på huruvida flexibel buffert tillämpats eller inte. Detta torde dock med all sannolikhet vara en del av förklaringen. Vid en granskning av ett antal omprövningsärenden och därtill hörande grundärenden kunde konstateras att gäldenärerna förbehållits enbart schablonbeloppet i merparten av de granskade ärendena.

Beslutad av
Ulrika Lindén
Dokumentägare
Ulrika Lindén
Gäller fr.o.m.
2018-12-19

Kronofogdemyndighetens ställningstagande

Ansvarig organisation	Nr
Rättsavdelningen	6/16/Skusan
Beslutsdatum	Dnr
2018-12-19	840 24213-18/121
Ersätter beslut 2016-10-28 med dnr. 832 298-16/121, nr 06/16/Skusan	

Med anledning av det ovan nämnda anser Kronofogdemyndigheten att det finns anledning att utreda behovet av en generell höjning av schablonbeloppet.

3 Gällande rätt m.m.

Av 33 § första stycket skuldsaneringslagen (2016:675) framgår att det belopp som ska fördelas mellan borgenärerna ska bestämmas så att skuldsaneringen tar i anspråk gäldenärens samtliga tillgångar och inkomster efter avdrag för vad som ska förbehållas gäldenären för dennes och dennes familjs försörjning. Därvid ska bestämmelserna i 7 kap 4 och 5 §§ utsökningsbalken (UB) om förbehållsbelopp vara *vägledande*.

Att UB 7 kap 4 och 5 §§ ska vara vägledande innebär att bestämmelserna normalt ska tillämpas, såvida det inte i det enskilda fallet finns särskild anledning att frånga dem. I förarbetena till skuldsaneringslagen framhålls vikten av att en gäldenär som har beviljats skuldsanering verkligen ska tvingas att under en längre tid leva under mycket knappa omständigheter. Detta synsätt ska dock balanseras av att gäldenären också ska ges reella möjligheter att fullfölja den avbetalningsplan som han kan vara ålagd. Att bestämmelserna är vägledande ger utrymme för den flexibilitet som är nödvändig för att skuldsaneringsinstitutet ska kunna tjäna sina syften (prop. 1993/94:123 s. 112 ff).

Av kommentaren till skuldsaneringslagen framgår att utmärkande för en skuldsanering och den betalningsplan som därvid ska bestämmas är att den normalt ska gälla i fem år. Under en sådan förhållandevis lång period kommer många förändringar att inträffa som påverkar gäldenärens ekonomiska förhållanden. Det är därför viktigt att betalningsplanen är bestämd med hänsyn till tänkbara förändringar och att man inte bli fast i ”tabellerna”. Det innebär att man måste göra en prognos för löne- och prisutveckling under perioden. De normalbelopp som finns kan t.ex. behöva räknas upp med en viss årlig procent. Det kan också finnas anledning att ta hänsyn till en förväntad ändring av gäldenärens familjesituation. I praktiken måste man normalt efter rimlighet göra en avrundning av det belopp man schablonmässigt har räknat fram. För att gäldenären ska kunna fullfölja betalningsplanen finns det därvid anledning att i hög grad beakta att den ska gälla under en lång tid. Man bör därför se till att planen är försedd med en buffert som kan fånga in de förändringar som under perioden med all säkerhet kommer att inträffa, men som man i detalj inte har möjlighet att förutse när betalningsplanen bestäms (Hellners, Mellqvist, Skuldsaneringslagen – En kommentar till 2006 års lag, s. 165 ff). Det framgår varken av lag, förarbeten eller doktrin att bufferten ska vara schabloniserad. Tvärtom är utgångspunkten att bufferten ska vara flexibel och att betalningsplanen ska utformas så att gäldenären ska ha en realistisk möjlighet att klara

Beslutad av
Ulrika Lindén
Dokumentägare
Ulrika Lindén
Gäller fr.o.m.
2018-12-19

Kronofogdemyndighetens ställningstagande

Ansvarig organisation	Nr
Rättsavdelningen	6/16/Skusan
Beslutsdatum	Dnr
2018-12-19	840 24213-18/121
Ersätter beslut 2016-10-28 med dnr. 832 298-16/121, nr 06/16/Skusan	

skuldsaneringen. Hänsyn ska tas till de förändringar som kan komma att ske under skuldsaneringsperioden utifrån varje enskilt fall.

För en enhetlig tillämpning av bufferten har Kronofogdemyndigheten i promemoria av den 5 maj 2005 bestämt att buffert uppgår enligt schablon till 300 kr per månad. Den 15 maj 2007 gjordes ett tillägg till promemorian av vilken det framgår att Kronofogdemyndigheten ska ha en flexibel tillämpning av bestämmande av buffertbelopp men den ska alltid vara minst 300 kr. Av den senaste promemorian framgår att en behovsprövning av högre buffert alltid ska göras i varje enskilt fall. Exempel på situationer där högre buffert skulle kunna komma ifråga är när gäldenärens ekonomiska förhållanden vid prövningstillfället ter sig något osäkra, som många karensdagar per år, stor försörjningsbörda, oförutsedda inkomstbortfall med anledning av vård av sjukt barn, oförutsedda kostnader med anledning av långvarig sjukdom eller oförutsedda kostnader för pensionärer. Uppräkningen är inte uttömmande och Kronofogdemyndigheten bör ta hänsyn även till andra situationer och omständigheter som kan resultera i en högre buffert än 300 kr. Det som är utmärkande för dessa situationer är att de med hänsyn till gäldenärens förhållanden med all sannolikhet kommer att uppstå.

4 Kronofogdemyndighetens bedömning

För att en gäldenär ska ha en realistisk möjlighet att kunna följa den betalningsplan som upprättas i ett beslut om skuldsanering ska gäldenären som nämnts ovan förbehållas en buffert för oförutsedda utgifter.

Vid bestämmande av buffertens storlek ska utgångspunkten vara den enskilde gäldenärens personliga och ekonomiska förhållanden och de förändringar som kan tänkas ske under skuldsaneringsperioden. Om det vid prövningstillfället finns indikationer på situationer som kan medföra höga oförutsedda utgifter och som med all sannolikhet kan komma att uppstå ska detta beaktas vid bestämmande av en flexibel buffert. Exempel på sådana situationer har nämnts i avsnittet ”3 Gällande rätt m.m.”. I de fall inget oförutsett kan förutspås som motiverar en högre buffert ska gäldenären erhålla schablonbeloppet. Det är således viktigt att alltid **först** pröva om förutsättningar föreligger att fastställa ett högre belopp genom en flexibel buffert och inte regelmässigt bestämma bufferten enligt schablon.

Som påtalats inledningsvis anser Kronofogdemyndigheten att många gäldenärer som beviljats skuldsanering har för små ekonomiska marginaler för att klara mindre oförutsedda utgifter. För att komma till rätta med det anser Kronofogdemyndigheten att schablonbeloppet ska höjas från 300 kr till 500 kr per månad för att öka hållbarheten för beslut om skuldsanering.